

Petrus «2»

«*Rosul Petrus yazoqan ikkinqi məktup*» ••••

Salam

¹ Əysa Məsihning kuli və rosuli bolqan mənki Simeon Petrustin Hodayimiz və Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning həkkanıyliki arkilik biz bilən ohxax kimmətlik bir etikadқа muyəssər kılinoqanlaroqa salam! □ ² Silər Hudani və Rəbbimiz Əysani qongkür tonuqanseri, mehір-xəpkət və hatirjəmlik silərgə həssiləp axqay! ■

Nijatta əsüx

³ Bu *duayimning* asasi — biz bizni Əzining xan-xəripi və esil pəzilitining təsiri arkilik Qaqiroquqini qongkür tonuqanlığımız üqün, Uning ilahiy küq-kudriti həyatimizoqa və ih-lasmənliktə mengiximizoqa kerəklik bolqan həmmi ni ata kildi. □ ⁴ U muxu pəzilətliri arkilik

□ **1:1** «**Əysa Məsihning kuli və rosuli bolqan mənki Simeon Petrus**» — «Simeon» baxқа yərlərdə «Simon» deyilidu. «**Hodayimiz və Kutkuzoquqimiz Əysa Məsih**» — bu ibaridin enikki, Əysa (təbiitidə) həm Huda həm Kutkuzoquqidur. «**biz bilən ohxax kimmətlik bir etikadқа muyəssər kılinoqanlaroqa salam!**» — «ohxax kimmətlik bir etikadқа muyəssər kılinoqan» degən muxu ibaridin enik kəruniduki, həkikiy etikad Hudaning Əzidin kelidu. ■ **1:2** Yh. 17:3; Rim. 1:7; 1Pet. 1:2; Yəh. 2. □ **1:3** «**Əzining xan-xəripi və esil pəzilitining təsiri arkilik bizni qaqiroquqi**» — muxu zat Rəb Əysa Məsih, əlwəttə.

bizgə qimmətlik, əng uluə wədilərnı bərdı, bular bilən silər bu dunyadiki həwayi-həwəslərdin boləən iplasliktin kütulup, Hudalik təbiətkə ortaq nesip bolalaysilər.■

⁵ Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqünglar bilən etiқadinglarəə esil pəzilətini, esil pəzilitinglarəə bilimni,□

⁶ biliminglarəə təmkinlikni, təmkinlikinglarəə qıdamlikni, qıdamlikinglarəə ih-lasmənlikni, ⁷ ihlasmənlikinglarəə kərindaxliқ məhrıbanlikni, kərindaxliқ məhrıbanlikinglarəə məhir-muהəbbətini kərsitixni qoxuxkə intilinglar. ⁸ Qünki bu hususiyətlər silərdə bar bolsa, xundakla exip beriwatqan bolsa, bular silərnı Rəbbimiz Əysa Məsihnı qongqur tonuxkə *intilixtə* ix-əməlsiz wə mewisiz qaldurmaydu.■ ⁹ Əmmə əgər birsidə bular kəm bolsa, u kor adəmdur — u burnining uqinila kərələydiəən, ilgiriki gunahliridin pak qilinoqinini untuoqan bolıdu.■

¹⁰ Xuning üqün, i kərindaxlar, silər *Huda tərıpidin* qakiriloqanlikinglarnı, xundakla tallanoqanlikinglarnı jəzmləxtürüxkə intilinglar. Xundak kilsanglar, heqqaqan teyilip

■ 1:4 Yəx. 56:5; Yh. 1:12; Rim. 8:15; Gal. 3:26.

□ 1:5 «Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqünglar bilən etiқadinglarəə esil pəzilətini, esil pəzilitinglarəə bilimni,... (qoxuxkə intilinglar)» — «bilim» muxu yərdə Hudaning yoli toqruluk bilim, əlwəttə. ■ 1:8 Tit. 3:14. ■ 1:9 Yəx. 59:10; Zəf. 1:17.

kətməysilər. □ 11 Xundak bolqanda Rəbbimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mənggülük padixahlıqidimu kizojin qarxi elinislər. □

12 Xunga, gərqə silər bu ixlarni bilgən bolsanglarmu, xundakla bizgə igə kılinoqan həkikəttə mustəhkəmləngən bolsanglarmu, mən yənıla hərdaim bu ixlarni esinglaroqa salmaqçimən.

13 Dər wəkə, mən muxu qedirimda bolsamla, bularni səminglaroqa selip, silərni oyoqitip turuxni layik kərimən.

□ ■ 14 Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun manga ayan kıləninidək, mening bu qedirim pat arida uqamdin seliwetilidioqanlıkini bilip

□ 1:10 «Xuning üqün, i qerindaxlar, silər Huda tərpidin qakiriloqanlıqinglarni, xundakla tallanoqanlıqinglarni jəzmləxtürüxkə intilinglar. Xundak kilsanglar, heqqaqan teyilip kətməysilər» — «teyilip kətməysilər» degən ibarini bəzilər bu ibarə nijattin məhrum bolux degən mənini bildüridu, dəp qaraydu. Bizningqə u gunah sadir kılıxni kərsitidu dəp qaraymiz (məsilən, «Yaq.» 3:2ni kərüng, ohxax səz xu ayəttə ixlitilidu). □ 1:11 «Rəbbimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mənggülük padixahlıqidimu kizojin qarxi elinislər» — «kizojin qarxi elinislər» degənlik grek tilida «kirix yolunglar kəngriqilik bilən sizlərgə təminlinidu» degən ibarə bilən ipadilinidu.

□ 1:13 «mən muxu qedirimda bolsamla...» — «qedirim» — Petrusning əz tenini kərsitidu, əlwəttə. Lekin u muxu səz bilən hər bir etikədqining tenini Israillar qəl-bayawanda Hudaning əmri bilən yasioqan «ibadət qediri»oqa ohxitidu. Hudaning Əz xan-xəripi bu «addiy qedir»da makanlaxturuloqan wə xuningdək hazır hər bir etikədqining tenidə məwjujttur («Yuh.» 1:14, 2:12, «1Kor.» 3:9 wə 16, 6:19ni kərüng). ■ 1:13 2Pet. 3:1.

turuptimən. □ ■ 15 Bərhək, mən silərning bu ixlarni mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwaqit esinglaroqa kəltürüxünglar üçün küqümning bariqə intilimən.□

Huda pəyoqəmbərlərgə ata qiloqan ixənqlik kalam-bexarətlər

16 Qünki biz silərgə Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudriti wə hazır boluxini ukturoqinimizda hərgizmu hiyliğərliktin oydurup qikiloqan riwayətlərgə əgəxm duk, bəlki biz Uning həywətlik xan-xəhritigə öz kəzimiz bilən

□ 1:14 «Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun mangan ayan qiloqinidək, mening bu qedirim pat arida uqamdin seliwetilidioqanlikini bilip turuptimən» — «Yuh.» 21:18-19ni kərüng. ■ 1:14 Yh. 21:18,19; 2Tim. 4:6. □ 1:15 «mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu» — «bu dunyadin ketix»: — bu ibarə grek tilida «əksodos» degən söz («Misirdin qikix» bilən munasiwətlik) bilən ipadilididu («Luqa» 9:31ni kərüng). «Bərhək, mən silərning bu ixlarni mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwaqit esinglaroqa kəltürüxünglar üçün küqümning bariqə intilimən» — «bu ixlər» bolsa: (1) muxu ikkinqi hətning məzmunini; (2) «Yuh.» 21-babta hatiriləngən ixlarni (Məsihning Petrusning dunyadin ketix yoli toqruluk bexarətlirini)ni kərsətsə kerək. Biz birinqi qüxənqigə mayilmiz.

guwahqimiz. □ ■ 17 Qünki U mukəddəs taqda Huda'Atidin xan-xəhrət wə uluqlukqa erixkəndə, axu uluq xan-xərpilik yərdin: «Bu Mening səyümlük Oqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningoqa yətküzülüp anglandi. □ ■ 18 Mukəddəs taqda biz Uningoqa həmrah bolup billə turoqan boloaqqa, ərxtin bu awaz anglanoqinida

□ **1:16 «biz silərgə ... ukturoqinimizda ... biz Uning həywətlik xan-xəhritigə öz közimiz bilən guwahqimiz»** — bu ayəttiki «biz» degən söz Petrusning özini wə Yuhanna, Yakup katarlık rosullarni kərsitidu. **«Əysa Məsihning küq-kudriti wə hazır boluxi (yaki «kaytip kelixi»)»** — («hazır boluxi» grek tilida «parusiyə») degən sözlər birinqidin muxu yərdə, xübhəsizki, Məsihning ularning köz aldida əzgirip, xan-xəripi iqidə kərüngənlikini kərsitidu («Matta» 17-bab, «Markus» 9-bab, «Luka» 9-babni kərüng). İkkinqidin, bu sözlər yənə Injilda adəttə Məsihning kaytip kelixini kərsitidu; qünki U kaytip kəlgəndə Uning xan-xəripi həkikətən ayan bolidu. Xuning bilən muxu yərdə Uning dunyaoqa kaytip kelixinimu kərsitidu. **«...bəлки biz Uning həywətlik xan-xəhritigə öz közimiz bilən guwahqimiz»** — «Uning» grek tilida «Axuning» bilən ipadilinidu. Muxu yərdə «Axuning» degən söz Petrusning Məsihkə boləqan qongkur hərmitini wə yəkin munasiwitini bildüridu. ■ **1:16** Mat. 17:1; Yh. 1:14; 1Kor. 1:17; 2:1, 4; 4:20; 1Yuha. 1:1. □ **1:17 «Qünki U mukəddəs taqda Huda'Atidin xan-xəhrət wə uluqlukqa erixkəndə, axu uluq xan-xərpilik yərdin: «Bu Mening səyümlük Oqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningoqa yətküzülüp anglandi»** — «axu uluq xan-xərpilik yər» bolsa asman, ərxtur. ■ **1:17** Mat. 3:17; 17:5; Mar. 1:11; 9:7; Luka 3:22; 9:35; Kol. 1:13.

bizmu öz kulikimiz bilən uni angliduk. □

19 Uning üstigə həmmimizdə pəyoqəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik bexarətlik səz-kalam bardur; silər tang süzülgüqə, tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə bu səz-kalamoqa kulak salsanglar, yahxi kiloqan bolisilər (bu səz-kalam huddi karangoquda qaknap turidioqan qiraofka ohxaxtur). □ ■

20 Xuni həmmidin muhim dəp bilixinglar kerəkki, mukəddəs yazmildiki heqkaysi

□ **1:18 «Mukəddəs taofda biz uningofa həmrah bolup billə turoqan bolofaqqa, ərxin bu awaz anglanoqinida bizmu öz kulikimiz bilən uni angliduk»** — «Matta» 17-bab, «Markus» 9-bab, «Luqa» 9-babni kəring. □ **1:19 «Uning üstigə həmmimizdə pəyoqəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik bexarətlik səz-kalam bardur»** — baxqa birhil tərjimisi: «uning üstigə həmmimizdə buningdin **tehimu** ixənqlik bexarətlik səz-kalam (pəyoqəmbərlər yətküzgən səz-kalam) bardur». Petrus bu yərdə: «Pəyoqəmbərləning səzliri hətta mening guwahlikimdinmu ixənqliktur (qünki Məsih toqruluk bexarət bərgüqilər, xundakla ularning bərgən bexarətliri nahayiti kəp; bexarətləning kəp kısmi allikaqan kəz aldimizdə əməlgə axuruloqan, degəndək); bu uluq səzlər həmmimizdə bar» deməkqi bolsa kerək. **«silər tang süzülgüqə, tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə bu səz-kalamoqa kulak salsanglar, yahxi kiloqan bolisilər (bu səz-kalam huddi karangoquda qaknap turidioqan qiraofka ohxaxtur)»** — «tang süzülgüqə» — Əysa Məsihning kaytip kelixigiqə. «Tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə» — «tang yultuzi», xübhisizki, Əysa Məsihning Əzidur («Qəl.» 24:17ni kəring). Bu səzlərgə qarioqanda, tang yultuzi tang etixin səl burun ayan bolofandək, Əysa Məsih kaytip kelixitin awwal etikadqilarning kəlbidə birhil oyoqanoqan sezim, uning kelixigə baoflanofan alahidə birhil küqlük arzu-təxna pəyda boluxi mumkin («1Tes.» 5:6-10ni kəring). ■ **1:19** 2Kor. 4:6; Wəh. 22:16.

wəhiy pəyoʻambərlərləning öz qūxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs. □ ²¹ Qūnki heqkandak wəhiy-bexarət insanlarning iradisidin kəlgən əməs, u bəlki Hudaning mukəddəs adəmliri Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, Uning türtkisi bilən eytkən səz-kalamdur. □ ■

2

Sahta pəyoʻambərlər wə sahta təlim bərgüqilər

¹ Lekin burun həlk iqidə sahta pəyoʻambərlər qikқан, xuningdək aranglardimu sahta təlim bərgüqilər məydanə qikidu. Ular soқunup

□ **1:20 «... mukəddəs yazmildiki heqkaysi wəhiy pəyoʻambərlərləning öz qūxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs»** — yaki «mukəddəs yazmildiki heqkaysi wəhiy pəyoʻambərlərləning əzliri oylap qikқан əməs». Bu ayətning yənə üq hil tərjimə-qūxənqisi bar: — (1) adəmlərləning halioanqə wəhiylərgə xəhsiy təbir berixigə bolmaydu; (2) bexarət-wəhiylərgə ayrim xərḥ berixkə bolmaydu (yəni, baxқа bexarət-wəhiylər bilən birləxtürüp qūxiniximiz kerək); (3) pəyoʻambərlər bərgən bexarət-wəhiylərləni qūxəndürüx pəyoʻambərlərləning əzigila has bolmaydu (qūnki ular bəzidə ezi eytkən səzlrini qūxənməytti — «1Pet.» 1:10-12ni kərüng). Bu pikirlərləning həmmisini (bolupmu 2-pikirni) durus dəp қarisakmu, bizningqə, bizning tərjimimiz keyinki 21-ayətkə əng mas kelidu. □ **1:21 «Qūnki heqkandak wəhiy-bexarət insanlarning iradisidin kəlgən əməs, u bəlki Hudaning mukəddəs adəmliri Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, Uning türtkisi bilən eytkən səz-kalamdur»** — «Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, uning türtkisi bilən» grek tilida «Mukəddəs Roh tərīpidin yetkilixi bilən» degən səz bilən ipadilinidu. ■ **1:21** 2Tim. 3:16.

kirip, həlakətə elip barıdıqan bid'ət təlimlərnı aranglarəa astirtin kirgüzüp, hətta əzlrını hər kılıxka setıwaləan ıgısidınmu tenıp, buning bilən öz bexıəa tezla həlakət qüxürıdu. □ ■

² Nuroqun kixilər ularning xərməndılıkigə əgixıp ketıdu, xuningdək ularning səwəbidin həkikət yoli həkarətkə uqraydu. ³ Ular aqkəzlükıdın oydurma səzlər bilən silərnı satıdıqan meli kılıdu. Əmdi ularning bexıəa heli burunla bekitilgən jaza bikar olturmaydu, ularning həlakiti bolsa uhlap yatmaydu. ■

⁴ Qünki Huda gunah sadir kıləan pərixtilərnı ayap olturmay, bəlki ularnı təhtisarəning hangıəa taxlap, sorakka tartkuqə zulmətlik qarəngəuluktiki zənjirlər bilən solap qoyəan yərdə, □ ■ ⁵ xundakla kədımki dunyadikilərnımu ayap qoymay, hudəsizlikka

□ **2:1** «Lekin burun həlk iqidə sahta pəyöəmbərlər qıkkən, xuningdək aranglardımu sahta təlim bərgüqilər məydənoəa qıkidu» — «həlk» bolsa İsrail həlki. ■ **2:1** Qan. 13:2; Mat. 24:11; Ros. 20:29; 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1. ■ **2:3** Yəh. 4. □ **2:4** «Qünki Huda gunah sadir kıləan pərixtilərnı ayap olturmay, bəlki ularnı təhtisarəning hangıəa taxlap, , sorakka tartkuqə zulmətlik qarəngəuluktiki zənjirlər bilən solap qoyəan yərdə...» — «təhtisarəning hangı» grek tilida «tartarus» degən səz bilən ipadilınıdu. Bu jay təhtisarədin ayrim turıdu; qarıəanda, bu yər muxundək gunah sadir kıləan pərixtilərgə əlahiytən təyyarlanəan. «Zulmətlik qarəngəuluktiki zənjirlər» — yaki «zulmətlik qarəngəuluktiki əngkürlərdə». Muxu ayəttə bayan kılınəan pərixtilər əsli Xəytan bilən billə Hudaəa isyan kətürgənlərnı əməs, bəlki Nuğ pəyöəmbərning dəwrıdə gunah kıləan pərixtilərnı kərsıtu. «Yar.» 6:1-5 wə ızahətlar, «Yəh.» 6-7-ayətlərnı wə ızahətlərnı kərüng. ■ **2:4** Yəh. 6; Wəh. 20:3.

berilgən dunyani topan bilən oʻrək kilip, pəkət həkkaniylikka dəwət kīloquci Nuḥni baxka yəttisi bilən saklap kəloqan yərdə —□ ■
 6 həmdə keyin Sodom wə Gomorra xəhərlirini keyinki dəwrlərdiki hudasisizlikka berilgənlərgə ibrət bolsun dəp bekitip, bexioqa külpətlik jazani qūxürüp kül kīloqan, ■ 7 xuning bilən birgə muxu əhlaksizlarning buzukqilikliridin yirginip azablanqan, həkkaniy bolqan Lutni ular arisidin kutuldurqan yərdə — ■ 8 (ənə xundak kixilərnin iqidə yaxioqan həkkaniy Lutning həkkaniy kəlbi hər küni angliqan wə kərgən itaətsizliklər tūpəylidin azablinatti) ■ 9 əmdi xuni kəruwalalaymizki, Rəb ihlasmənlərnə duq kəlgən sinaklardin kəndak kutkuzuxni wə xuningdək həkkaniyisizlarni sorak künigiqə jazalinixka saklap koyuxni bilidu. ■ 10 Bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla həkuk igilirigə səl kəriqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu. Muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «rohijy uluqqlar»qə

□ 2:5 «pəkət həkkaniylikka dəwət kīloquci Nuḥni baxka yəttisi bilən saklap kəloqan yərdə...» — grek tilida «pəkət həkkaniylikka dəwət kīloquci səkkizinqi kixi Nuḥni saklap kəloqan yərdə ...» degən sözlər bilən ipadiliniidu. ■ 2:5 Yar. 7:23; 1Pet. 3:19. ■ 2:6 Yar. 19:24; Kan. 29:22; Yəx. 13:19; Yər. 50:40; Əz. 16:49; Hox. 11:8; Am. 4:11; Yəh. 7. ■ 2:7 Yar. 19:7, 8. ■ 2:8 Zəb. 119:158. ■ 2:9 1Kor. 10:13.

hakarət kilixtin heq qorkmaydioqanlardur. □

11 Hetta ulardin küq-kudrəttə üstün turidioqan pərixtilərmu Pərwərdigarning aldida bu «uluoqlar»ni hakarət bilən ərz kılmaydu. □

12 Əmma bular huddi owlinip boquzlinix üqün tuoquloqan yawayi əkilsiz haywanlardək kelip, əzliri quxənməydioqan ixlar üstidə hakarətlik söz kilidu wə xundakla əzlrining halakət ixliri bilən toluq halak bolidu, □ ■ 13 xundakla öz həkkanıysizliqioqa tuxluk jazaning mewisini yeydu. Ular hetta kundüzi oquq-axkara əyx-ixrət kilixnimu ləzzət dəp hesablaydu; ular *silərgə* nomus wə daq kəltürüp silər bilən

□ 2:10 «**bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla hokuk igilirigə səl karioqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu**» — «hokuk igiliri» degənlik xübhəsiszki, muxu yərdə padixahlar, waliylar wə həkümətning türlük əmədarlarni, xundakla Huda bekitkən ata-anilik hokuknimu əz iqigə alidu. «**muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «rohıy uluoqlar»oqa hakarət kilixtin heq qorkmaydioqanlardur**» — «rohıy uluoqlar» əyni tekistə «rohıy» degən söz yok. Lekin 11-ayətkə karioqanda qoqum ərxniki (yaman) küqlər, yəni jin-xəytanlarni kərsətsə kerək. □ 2:11 «**həttə ulardin küq-kudrəttə üstün turidioqan pərixtilərmu...**» — «ulardin» — bəzilər muxu yərdiki «ular»ni «ərxniki uluoqlar»ni kərsitidu, dəp qaraydu. Lekin bizningqə «ular» sahta təlim bərgüqilərnin əzlrini kərsitidu. Pərixtilər əlwəttə jin-xəytanlardin üstün turidu! «**... pərixtilərmu Pərwərdigarning aldida bu «uluoqlar»ni hakarət bilən ərz kılmaydu**» — məsilən, «Yəh.» 9-ayətni kəring. □ 2:12 «**...xundakla əzlrining halakət ixliri bilən toluq halak bolidu**» — «əzlrining halakət ixliri» degənnin baxqa mənisi «ular (yəni «ərxniki uluoqlar»)ning halakiti» boluxi mumkin. Grek tilida pəkət «ularning halakiti» deyilidu. ■ 2:12 Yər. 12:3; Yəh. 10.

bir dastihanda olturup, öz məkkarlikliridin zoklinidu. ¹⁴ Ularning zinahorluk bilən toloqan kəzliri gunah sadir kilixtin üzülməydu; ular tutami yok kixiləni ezikturidu; ular kəlbini aqkəzlükkə kəndürgən, lənətkə yekin balilardur! ¹⁵ Ular toqra yoldin qətnəp, Bosorning oqli Balaamning yoliqə əgixip kətti. U kixi haram yolda tapqan həkni yahxi kərgüqi idi, □ ■ ¹⁶ lekin u kילוqan kəbihliki tūpəylidin tənbihiini yedi (zuwansiz exək insanning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti). □ ■ ¹⁷ Mana muxundək kixilər kurup kətkən bulaklar, borandin həydilip yürgən tumanlarqə ohxaydu; ularqə mənggülük zulmətnin qəpkarangoqulukida jay hazirlap

□ **2:15 «Ular toqra yoldin qətnəp, Bosorning oqli Balaamning yoliqə əgixip kətti. U kixi haram yolda tapqan həkni yahxi kərgüqi idi»** — «Qəl.» 22-24-bablarda, Balaamning atisi «Beor» dəp atilidu. «Bosor» uning baxqa ismi bolsa kerək. ■ **2:15** Qəl. 22:7,21; Yəh. 11. □ **2:16 «lekin u (Balaam «pəyoqəmbər») kילוqan kəbihliki tūpəylidin tənbihiini yedi (zuwansiz exək insanning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti)»** — «Beorning oqli Balaam» toqruqluk; Musa pəyoqəmbər Israillarni Misirdin Huda wədə kילוqan zeminqə baxlap ketiwatqanda, yol üstidiki padixahlarning qarxilixiqə uqraydu. Axu padixahlardin biri Beorning oqli Balaam degən «pəyoqəmbər»ni izdəp baridu wə əgər u Israillarqə lənət oqusa, uningqə kəp pul bərməkqi bolidu. Huda Balaamning undək kilixiqə yol koymisimu, Balaam bəribir pulni dəp Israillarqə lənət oquməkqi bolup yoliqə qikidu. Mana bu «Balaam pəyoqəmbərnin yoli» deyilidu. Biraq Huda Balaamning exikining aqzi arkilik; «Mana sening exiking Mening awazimni səndin yahxi tonuydu» degəndək, xu yolning kəbihlikini axkarilaydu. «Qəl.» 22-24-bablarni kəring. ■ **2:16** Qəl. 22:21.

qoyuloqan. □ ■ 18 Qünki ular yaloqan-yawidak yooqan sozlər bilən mahtinip, adəmning ətlik həwəslirini qozoqitip əyx-ixrət ixliri bilən ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin əzlrini yengila qaquroqanlarni azduridu. □ 19 Ular muxu kixilərgə «Siləрни әrkinlikkә erixtүrimiz» dәp wәdә qilidu, lekin əzlrini әmәliyәttә buzukluqning qulliridur. Qünki adәм nemә tәripidin boysunduruloqan bolsa, xuning quli bolidu. ■ 20 Qünki әgәр ular Rәbbimiz wә Qutkuzoquqimiz Әysa Mәsihni tonux arqilik bu dunyaning pasiklikliridin qutulup, keyin xularoqa yәнә baqlinip, boysunduruloqan bolsa, ularning keyinki hәli dәslәpkisidinmu bәttәр bolidu. ■ 21 Qünki hәkqaniylik yolini bilip turup, əzigә yәtküzülgән muqәddәs әmrдин yüz әrügәndin kәрә, bu yolni әslidinla bilmigini әwzәl bolatti. 22 Muxu ixәнqlik hәkmәtlik sozlər ularda әmәlgә axurulidu: —

□ 2:17 «mana muxundaq kixilər qurup kәtkән bulaklar, borandin hәydilip yürgән tumanlaroqa ohxaydu; ularoqa mәnggүlük zulmәtning qapqarangoqulukida jay hazirlap qoyuloqan» — qariqanda, ularning ahirki hәli 4-ayәttә tiloqa elinoqan pәrixtilәrningkidin eoqir bolidu. ■ 2:17 Yәh. 12.

□ 2:18 «Qünki ular yaloqan-yawidak yooqan sozlər bilən mahtinip, adәмning әtlik həwəslirini qozoqitip əyx-ixrət ixliri bilən ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin əzlrini yengila qaquroqanlarni azduridu» — «adәмning әtlik həwəsliri» — «rimliklaroqa»diki kirix sezimzdiki «әt» toqruluq mәzmunni kәрүng. «Ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin əzlrini yengila qaquroqanlarni azduridu» — yaki «ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin əzlrini aran qaquroqanlarni azduridu». ■ 2:19 Yh. 8:34; Rim. 6:16. ■ 2:20 Mat. 12:45; Ibr. 6:4; 10:26.

«It aylinip öz kususikini yər» wə yənə «Qoxka yuyunup qikipla kaytidin patkaxta eoqinar». □ ■

3

Rəbning kaytip kelixining keqiktürülüş səwəbi

¹ I səyümlüklirim, hazır silərgə bu yeziwatkinim ikkinqi hetimdur. Hər ikki hetimdə siləring sap kənglünglarni oyoqitip, xu ixlarni əslitixkə intildimki, ■ ² mukəddəs pəyqəmbərlər burun eytkən sözlərgə wə Rəbbimiz həm Kutkuzoquqimizning rosulliringlar arkilik yətküzgən əmrigə kəngül bəlüxünglarni ətünimən.

³ Əng muhimi xuni bilixinglar kerəkki, künləring ahirida əzining həwayi-həwəslirining kəynigə kiridioqan, məshirə kilidioqan mazaqçılar qikip: ■ ⁴ «Kəni, Uning kaytip kelimən degən wədisi?! Atabowilirimiz *əlümdə* uhlap qaloqandin taki haziroqiqə həmmə ixlar dunya apiridə boləqan wakittiki bilən ohxax hələttə ketiwatidu» dəp məshirə kilixidu. ■ ⁵ Həlbuki, ular əng kədimki zamanda Hudaning sözi bilən asmanlarning yaritiloqanlikini wə xuningdək yərning sudin qikқан həm suning wasitisi bilən

□ **2:22** «It aylinip öz kususikini yər» — birinqi həkmətlik söz «Pənd.» 26:11din elinoqan. Ikkinqisining mənəəsi naməlum.

■ **2:22** Pənd. 26:11. ■ **3:1** 2Pet. 1:13. ■ **3:3** 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1; Yəh. 18. ■ **3:4** Əz. 12:22.

barlikka kəlgənlikini ətəy untuydu; □ ■ 6 xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin oqərk bolup yoqaldi. □ ■ 7 Əmma hazırki asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər soraxqa tartilip həlak qilinidiqan axu kündə otta köydürülükə saklinip, ta xu künigiqə həlidin həwər elinip turidu. □ ■

8 Əmdi i səyümlüklirim, xu ix nəziringlardin qaqmisunki, Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur. □ ■ 9 Rəb Öz wədisini *orundaxni* (bəzilərnin «keqiktürdi»

□ 3:5 «**Həlbuki, ular əng qədimki zamanda Hudaning səzi bilən asmanlarning yaritiloqanlikini wə xuningdək yərninɡ sudin qikqan həm suninɡ wasitisi bilən barlikka kəlgənlikini ətəy untuydu**» — «ətəy untuydu» degəninɡ baxqa birhil tərjimi: «öz bəngbaxliqidin untuydu». ■ 3:5 Yar. 1:9; Zəb. 24:2. □ 3:6 «**xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin oqərk bolup yoqaldi**»

— «...xu amillarning wasitiliri bilən» degən ibarə pəkət suninɡ özini yaki sular wə Hudaning səzini təng kərsitidu. Bizningqə sular wə Hudaning səzini təng kərsitidu; qünki (grek tilida) aldinqi jümlidə bu ikki ix əng ahirida tiləqə elinəqan, xundaqla 7-ayəttə Hudaning səzining ikkinqi kətim wasitə holidioqanliqi kərsitilidu. ■ 3:6 Yar. 7:10,21. □ 3:7 «**Əmma hazırki asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər soraxqa tartilip həlak qilinidiqan axu kündə otta köydürülükə saklinip, ta xu künigiqə həlidin həwər elinip turidu**»

— «ohxaxla xu səz» degən ibarining baxqa hil tərjimi: «Uninɡ (yəni, Hudaning) səzi». «Həlidin həwər elinip turidu» — pəkət saklanəqanla əməs, bəlki Hudaning qəmhərlukininq obyekt holidu. ■ 3:7 Zəb. 102:25-26; Yəx. 51:6; 2Tes. 1:8; Ibr. 1:11; 2Pet. 3:10. □ 3:8 «**Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur**» — Rəb waqitninɡ qəklimisigə uqrimaydu, əlwəttə. ■ 3:8 Zəb. 90:4.

dəp oyliqinidək) keqiktürgini yok, bəlki heqkimning halak boluxini halimay, həmmə insanning towa klixioğa kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kılıp *wakitni sozmaqta*. □ ■

¹⁰ Ləkin Rəbning küni huddi oqrining kelixidək *kütülmigən waqıtta* bolidu. U küni asmanlar xiddətlik güdürligən awaz bilən oqayib bolup, kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu. □ ■

¹¹ Həmmə nərsə mana xundaq erip yokilidioğan yərdə, silər kandaq adəmlərdin boluxunglar

□ **3:9 «Rəb Öz wədisini orundaxni (bəzilərnin «keqiktürdi» dəp oyliqinidək) keqiktürgini yok, bəlki heqkimning halak boluxini halimay, həmmə insanning towa klixioğa kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kılıp wakitni sozmaqta»** — Rəb qaytip kəlgəndə yər yüzidikilərgə towa klix pursiti qalmaydu, əlwəttə. ■ **3:9** Əz. 18:32; 33:11; Yəx. 30:18; Həb. 2:3; Rim. 2:4; 1Tim. 2:4; 1Pet. 3:20; 2Pet. 3:15. □ **3:10 «ləkin rəbning küni huddi oqrining kelixidək kütülmigən waqıtta bolidu»**

— «rəbning küni» (Məsihning kelidioğan küni) Təwrattiki kəp yərlərdə «Pərwərdigarning küni» dəp kərsitilidu. «Qoxumqə səz»diki «Hudaning küni» toqruluq izahatlırimizni kəring. «Oqrining kelixidək» — demək, kütülmigən waqıtta. «**U küni asmanlar xiddətlik güdürligən awaz bilən oqayib bolup, kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu**» — «kainatning barlıq qurulumiliri» yaki «barlıq asman jisimiliri». «Uningdiki pütkül nərsilərmu» degənnin baxqa hil tərjimisi: «uningdiki pütkül ixlarmu» yaki «uningdiki barlıq qiləğan ixlarmu». «**zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu**» — bəzi kona kəqürmilərdə «zemin wə üstidiki barlıq ixlar yalingaq axkarilinidu» deyilidu. ■ **3:10** Mat. 24:43,44; 1Tes. 5:2; Wəh. 3:3; 16:15.

kerək? — həyatınlarnı pak-muqəddəslikdə və ihlasmənlikdə ötküzüp, ¹² Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning teyrək kelixi üçün intilixinglar kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yoqap tügəydu və kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu. □ ■ ¹³ Lekin biz bolsaq Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarlıq bilən kütməktimiz. U yər həkkaniylikning makanidur. □ ■

¹⁴ Xuning üçün, əy səyümlüklirim, bu ixlarnı kütüwatkanikənsilər, *xu tapta* Hudaning aldida nuqsansız və daqsız, inaklıq-hatirjəmlilik iqidə hazır bolup qıqixinglar üçün intilinglar. ¹⁵ və Rəbbimizning səwr-takitini nijat dəp bilinglar, dəl səyümlük qerindiximiz Pawlusmu özigə ata qilinoqan danalıq bilən bu iklar toqruluk silərgə

□ **3:12** «Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning teyrək kelixi üçün intilixinglar kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yoqap tügəydu və kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu» — «Hudaning küni» degən ibarə toqruluk «qoxumqə səz»imizdə azraq tohtilimiz. «Kainatning barlıq qurulumiliri» degəning baxqa hil tərjimisi: «barlıq asman jisimliri». ■ **3:12** Zəb. 50:3; 2Tes. 1:8. □ **3:13** «Lekin biz bolsaq Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarlıq bilən kütməktimiz. U yər həkkaniylikning makanidur» — «u yər» həm yengi asman və yengi zeminnimu kərsitidu. ■ **3:13** Yəx. 65:17; 66:22; Wəh. 21:1.

yazoqan; □ ■ 16 barlik hətliridimu u bu iklar həkqidə tohtilidu. Uning hətliridə qüxinix təs boləqan bəzi iklar bar; bu iklarni təlim almioqan wə tutami yok kixilər muqəddəs yazmilarn- ing baxqa kisimlirini burmilioqandək, burmilap qüxəndüridu wə xuning bilən öz bexioqa həlakət elip kelidu.■

17 Xuning bilən, i səyümlüklirim, *mən eytkən* bu iklarni aldin'ala bilgənikənsilər, bu əhləqsizlarning səpsətliri bilən azdurulup, mustəhkəm turuxunglarni yokitip qoyuxtın

□ **3:15 «Rəbbimizning səwr-taqiti»** — yaki «Rəbbimizning kəngqilik qilixi». **«wə Rəbbimizning səwr-taqitini nijat dəp bilinglar»** — bu intayin ihqam jümlə bolup, bəlkim: «Hudan- ing səwr-taqiti tehimu kəp adəmlərgə gunahidin qutkuzulux pursiti yaritip bərməktə, dəp bilinglar» degəndək mənidə boluxi mumkin. Yənə mumkinçiliki barki, «nijat» muxu yərdə «bu dunyaning saqlinip qelixi» degən mənidə ixlitilgən boluxi mumkin; nemila bolmisun ayətning asasiy mənisi ohxax; biz pəkət bu dunyada bolsakla, bəgün towa qilip gunahlimizdin qutulux yoli oquq turidu, dəp biliximiz lazim. **«dəl səyümlük qerindiximiz Pawlusmu özigə ata qilinoqan danalix bilən bu iklar toqruluk silərgə yazoqan»** — «qerindiximiz Pawlusmu... silərgə yazoqan» — Pawlusning kəp hizmiti «yat əllər», yəni Yəhədiy əməslər arisida boləqaqqa, Petrusning bu hetimu bəlkim Yəhədiy bolmioqan etiqadqilaroqa yeziloqan bolsa kerək. ■ **3:15** Rim. 2:4. ■ **3:16** Rim. 8:19; 1Kor. 15:24; 1Tes. 4:15.

hoxyar bolunglar. □ 18 Əksiqə, *Hudaning* mehır-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihgə boləjan bilixtə dawamlıq əsünglar.

Uningəja həm hazır həm axu əbəd künigiqə barlıq xan-xərəp mənsup boləjay! Amin! □

□ 3:17 **«Xuning bilən, i səyümlüklirim, mən eytkan bu ixlarni aldin'ala bilgənikənsilər...»** — «mən eytkan bu ixlar» bəlkim rosul Petrusning yukirida sahta təlim bərgüqilər toqruluk agahlandıruxlirini kərsitidu. **«bu əhlaksizlarning səpsətliri bilən azdurulup, mustəhkəm turuxunglarni yokitip koyuxtin hoxyar bolunglar»** — «bu əhlaksizlar» grek tili nushisida 2:7dimu ohxax səz ixlitilidu; demək, «bu əhlaksizlar» dəl sahta təlim bərgüqilərnı kərsitidu. □ 3:18 **«Əksiqə, Hudaning mehır-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihgə boləjan bilixtə dawamlıq əsünglar»** — «əsünglar» bolsa rohiy hayatta, iman-etikad jəhəttə bolidu. Muxu rohiy əskən adəm Hudaning mehır-xəpkiti wə Rəb Əysa Məsihni qongqur tonuxqa kəprək nesip bolidu. Demək, «Hudaning mehır-xəpkiti wə Rəb Əysa Məsihni qongqur tonux» həm rohiy əsüxning wasitisi həm nətijisidur. Baxka birhil tərijimisi «Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mehır-xəpkitidə həm Uningəja boləjan tonuxta dawamlıq əsünglar».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5